

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolvasó szerkesztő:

VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES ÁGOST özv. és Fia.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA:

100 szögig 2 frt., ezután minden megkezdett 100 szónál 50 krral több

Magánhirdetsek megállapodás szerint számítottak.

Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adnak vissza. ==

A nemzeti művelődés.

Haladó korunkban, dacára annak, hogy még mindig milliókat költenek az emberiről eszközökre, a műveltség egyre terjed. Nem csoda.

A ki az élet tengerén nyüzsgő-mozgó emberiség különféle csoportjait megfigyeli, kénytelen belátni, hogy a műveltség jótékony hatást gyakorol az egyedre, népekre és nemzetekre nézve egyaránt.

A műveltség ugyanis finomítja az izlést, szelidíti s nemesíti az erkölcsöket, erősíti a gondolkozást, szélesíti a szellemi látókört, fejleszti a tudományt, művészetet, ipart, kereskedelmet s a közlekedést, teremt kényelmet és jólétet.

Epen ezen hatásnak tudható be, hogy manapság már azok a népek is művelődnek, melyek jó ideig nem nagy fogékonyságot mutattak a műveltség iránt.

Híába, a műveltség utat tör magának. A vadság, durvaság, érzékiesség, bárdolatlanság, tudatlanság, lelki sötétség bármit is iparkodjék a műveltség útjába akadályokat gördíteni s haladásában megátolni, ezéjját el nem éri, mert a szellem, mint győztes fél, felülkerekedik.

Róma fegyvere leigazza Görögországot, de Görögország szelleme meghódítja Rómát. E szellemhódítás nem volt ám könnyű munka, mert a köztisztletben álló Cato a görög műveltségről így nyilatkozik: „jó dolog irodalmukba bele tekinteni de nem tanulmányozni“, mely

egy kissé enyhének látszó nyilatkozatát tönkre teszi e mássikkal: „a mikor ez a nép tudományát nekünk adja, mindent meg fog rontani.“ Catonak e nyilatkozatait sokáig életszabályoknak tartották a rómaiak; így könnyen sikerülhetett neki számos rhetor és philosophus iskolát, mint államilag veszélyes intézeteket, bezáratni.

De bár mennyire is fáradzott ezen, mégis ő maga volt az, a ki öreg korában a görög nyelvet tanulta. A görög műveltség aránylag rövid idő alatt annyira terjedett, hogy a római ifjúság szorgalmasan tanulta a görög nyelvet a grammatikusok iskoláiban, a szónokoknak készülő pedig javában olvasták Homérot, Hesiodot, Demosthenest, Lysiaszt, Herodotot, Thukididest, Platot és Aristotelest.

A mitől egy Cato és egy Ciceronak nagyatyja annyira tartottak, t. i. hogy a görög műveltség megrontja majd a rómaiak szokásait, erkölcsét, veszélyeztetni nemzeti létüket, nem következett be.

Nem is következhetett be, mert a rómaiak nemzeti művelődésükről rem mondtak le, nevelési rendszerüket a nemzeti szellemnek megfelelőleg megszilárdítani iparkodtak. Igaz, hogy a magasabb fokú tudományos műveltséget tekintve, nagy önállóságot nem mutatnak, inkább a görögök utánzóul lépnek fel, a mint ezt igazolja Cicero példánál, a ki a görög philosophia alapelemeit ülteti át a római irodalomba, a helyett, hogy egy minden ízében római philosophiai rendszer megállapításán fáradoznék,

de ezzel, a mi fő, nemzeti létük nincs veszélyeztetve. A történelem-nyújtotta e képben, mint tükröben, megláthatjuk a miénket is némi változással.

A mi műveltségünket is nagyban befolyásolja a német műveltség; intézményeinket tekintve, a dologhoz értők mondják, hogy azok nem viselik magukon az eredetiség bélyegét, csak gyenge utánzatok. Nálunk is találkoztak feljajduló Catok, a kik féltették nemzeti erkölcsünket, szokásainkat, intézményeinket, létünket. Jól tették! Örök hála legyen ezért a jutalmuk! Így óvatossá tették a gyorsan előre törekvőket. Az óvatosság ha valahol, egy a művelődés terén nagyon is kívánatos; mert ha nincs ideje a művelődő nemzetnek az idegentől szerzett gyümölcsöket élvezni, úgy veszélyesen megbetegedhetik, és könnyen meghalhat politikailag s államilag.

Nem hiszem, hogy volna csak egy igaz magyar is, a ki az efféle megbetegedést és nemzeti megsemmisülést óhajtana, a ki nem kívánna, hogy évezredek után is mondassák, a derék unokák: él magyar, áll Buda még! Hogy ez Kárpátoktól Adriáig elhangzhatassék: művelődniük kell folyton; az idegen civilizáció elől elzárkózniuk nem szabad, annak termékeit meg kell ismeriük, de úgy, hogy azokat asszimilálhassuk és nemzeti műveltségünket velők gyarapíthassuk. Így tettek a görögök is, midőn a keleti népek műveltségének gyümölcsét élvezni törekedtek. Így tesznek manapság is

TÁRCZA.

Az Etelka cikluszból.

I.

Az első csókok szép korában
Ilyesmit mondál egy napon:
Ugy-e — mi már öröktől fogva
Szerettük egymást, angyalom?
És vígan, csengőn kelt a visszhang:
... Öröktől fogva... Angyalom!...

Most pedig bucsuzunk — örökre...
Csak egyet sügzs még esőndesen:
Uram, — nem szerettük mi egymást
Soha, — soha de sohasem!...
És búsan, tompán kel a visszhang:
... Soha, soha de soha sem!...

II.

Amíg ügyes volt eszaláságod,
Folyton gyűjtött egy gondolat:
Ha téged is elvesztek egykor,
Semmin, de semmin sem marad...

És — elvesztettelek. Lesiklott
Lelkéről a masz, a szerep
S ah! — Semmit, — semmit sem vesztettem
A mikor elvesztettelek...

Telekes Béla.

Ha majd találkozunk...*)

Ha majd találkozunk az utczán
És én halkán köszöntelek,

Elsápadsz-e, vagy elpirulsz tán
Könnyelmit, hűtlen, szép gyerek?

Ah, én nem fogok szólni hozzád...
Hanem te — kérlek — nézz reám;
Pillaid el ne fátyolozzák:
Ha boldog vagy-e igazán...

Bátran kacagzhat a szívembe
Gond nélkül égő szép szemed;
De bátran nézhetsz rám, ha benne
Pár nyomorult könyv is rezeget.

Ha boldog léssz, ha nem esalódtál, —
Jó! — Csak majd boldog is maradj...
Nem állok meg a fordulónál,
Hogy még egyszer láthassalak.

De ha szemedből bú villan ki,
Hozzád szegődöm szóltanul, —
Mint vert hajóhoz a Hollandi,
Ha utolsó vész tornyosul...

És elfásult, halálra szomjas
Keblemre vonlak majd, hogy ott
Kedved szerint sírhass, zokoglass,
Míg el nem hervaszt bánatod.

Telekes Béla.

Hozzá.

Emlékezem. Régen, régen,
Az ábrándok szép hónapban
Elmerengve álltunk kettőn
Barátságos kis szabadban.

Melletttünk a kandeláblóban
Fel-fel lobbant a eser tüze,

Mint szívünknek égő lángja,
Mely kettőnket egybe fűze.

Símogattam homlokodat...
Szeretsz-e? — így kérdeztelek.
Te mosolyogva intél „igen“
S én keblemre öleltelek.

Sokáig így álltunk szóltlan,
Míg szemünkben a könnyű égett;
De az a forró néma könnyű
Oh! sok mindent beszélhetett!

Emlékezem! és úgy érzem
Míntha nemrég történt volna,
Ereimben míntha most is
Olyan forró tűzláng folyna.

Pedig azóta sok vihar
Zugott el a fejem fölött...
Csoda hogy a küzdés alatt
Élet sajkám szét nem törött.

Kis Csunya.

Két nap Budapesten.

A falusi élet monoton napjai sohasem voltak még oly unalmasak, mint most, midőn a falu apraja nagyja mind elköltözik a természet által áldottabb vidékre, hol a pörkölő nap sugaraiban fűtődve keze munkájával keresi kenyerét, hogy a kegyetlen tél oly készületlenül ne találja, mint a mesebeli éneklő tüköket.

Ilykor reggeltől délig előldögélek kertemben, gyönyörrel nézem az ott tenyészettettek vegetációját, gyors fejlődésüket, érdeklődéssel szemlélem a magból törekvő

*) „A Hét“ I. évi. 31. számából.

az angolok és francziák, midőn a klasszikus népek műveltségével alaposan megismerkedni s mindazt, a mi abban szép és jó, értékesíteni iparkodnak. Ne feledjük, hogy a nemzeti művelődés alapvető munkáját a nemzeti szellemű neveléssel eszközölhetjük leginkább; miért is erre kiváló gondot kell fordítani. Különösen a kisdnevelésre kell kiváló súlyt fektetni. A kisdnevelésnek a gyermekek benyomások maradódnak. A kisdnevelés olyan mint a viasz, könnyen idomítható. Nagyön helyesen jár el e tekintetben a felvidéki közművelődési egyesület akkor, mikor a nemzetiségi helyeken óvodákat állít fel s az óvodákban magyar érzésű s gondolkodású pedagógusokat alkalmaz.

Azt mondják a bölcselek: *actio parit reactionem* (hatás, visszatérítés szül); tudva azt hogy a nemzeti művelődés terén az erőszakoskodás fegyveréhez nyúlni mindaddig nem szabad, a míg csak vétkes gonoszsággal nem állunk szemben. Ezt a gonoszságot azonban kéréllhetetlenül meg kell büntetni. De mielőtt büntetés kerülne a dolog, előbb a tapintatosságnyújtotta eszközöket kell felhasználni. Tapasztalattól álltam, hogy azok a nem magyar ajkú szülők, kiknek kisdeteit szerény tehetségűkhöz mérten iparkodunk nemzeti szellemben nevelni s így művelni, kezdetben állást foglaltak ellenünk, megszóltak, rágalmaztak bennünket; de később, midőn szándékunk becsületes és igazságos voltáról őket meggyőztük, örömmel hallották a magyar szót, mely kisdeteik ajkairól ellebbent. Hogy e szülőket a magyarosodás szent ügyének s így a nemzeti művelődésnek is megnyerhessük, sietve sietünk olvasási anyagokat nemzeti szellemben írt könyvekkel kiegészíteni. És mondhatom, fáradozásunk sikertelen nem volt.

Adja az Ég, hogy ne legyen ezután sem! Hadd mondhassa Magyarország minden egyes lakosa szívből és igazán: Éljen a haza! **M. J.**

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közl.: Bergl Sándor első budapesti szabadalmi íróháza VI. Andrásy-út 30. sz.

Megfogta a villám. Kózikus jelenet játszódott le nem régen Durangóban, Bilbao mellett. Mint ugyanis San-Sebastianból jelentik, a durangói pályaudvaron véletlenül elszakadt a villamos világítás egy soron. Egy parasztagda utána kapott a drótnak, de a villamos ár annyira meglepte, hogy hangos kiabálásra

esírát, a virágba menő szárát, a dús terményt gyümölcsöt és az anya földbe visszakiárvánkozó magvat, mely a növény életét permanensen fenntartja. Önkénytelenül jut eszembe a földi rövid élet mulandósága, a gyermekek, a virágok s a hervadás kora s ennek küszöbén a tulvilági öröklet.

Mély esend uralkodik mindenütt. A mélabus esti harangzó lelkeket a betűk milliói közt buvárvádkodva találja. Ekkor összeszedem sátor-fátot, s a szoba negy fala közt, dádoló kis fiam fejét ringatva ölemben, tőlöm az est hátralevő perceit.

Igy mulik nap nap után a nélkül, hogy a társadalomtól elszigetelt lelkem, új táplálékot nyerne.

De a szellem is megkívánja jogait. Lelkem meg-nyva a mindennapi kerékvágás nyomait, egy tágasabb látó s szélesebb eszmékör után vágyódott. Mint afele falusi, világlatott emberektől diésőni halottam Budapest szépségeit s egy újságlapból melyben a kereskedésből czukrot kaptam, értesültem, hogy valami „Wulf czirkuszban” két hatalmas ember, egy olasz és egy franciaia egymással bírokra kel. Hamar kész voltam a tervvel. Felrándulok a fő és székvárosba, ilik magyar embernek ezt megnézni. Feleségem is velem akart menni, de nagy mosás lévén nem szabadulhattam, másrészt meg gondoltam, ha esetleg a franciaia elveri szövetségese olaszunkat, bajos volna asszonyonnyal a menekülés.

Előszedtem hát egy nagyanyantól hagyományos bórondót (magyarul paktas) s mitűn feleségem benne tünepi ruhákat elhelyezte s a fennmaradt füzeket zsíros pogácsákkal s egy füveg hazai szíverősítővel kitöltte, utnak indultam.

A késő esti órákban robogott be a vonat a pályárosba. Sok viszontagság után kiérve a rengeteg pályaudvarból, az a kérdés támadt bennem merre mozduljak most?

Mindig azt hallottam hogy a vidéki embert mesz-

fakadt. A tömeg körülfogta az ugráló parasztot, ki abban a hiszében, hogy meg van babonázva, fogta a sodronyt és fenhangon gyönta az összes bűniet. Mikor kiszabadították kényes helyzetéből, imákat morgogva tavozott.

Az ember számokában. Az emberi test 105 csonttal és 500 izommal bír, egy felnőtt ember vérenek súlya mintegy 15 kgm-ot tesz. A szívnek átmérete rendszeren 15 cm; percenkint 70-t, óránkint 4200-at, évente 2,79200-at ver, minden egyes veres 14 gr. véré viztova percenkint, 2300 grammot, óránkint 132 kgm-ot és naponként 5850 mázsát. A test összes vére 3 percz alatt fut keresztül a szíven és időnként a rendes állapotban 5 liter levegőt tartalmaz. Óránkint átlag 1200-szor lélegzünk, melynek 300 liter levegőt fogyasztunk el. A bőr 3 rétegből áll, melyeknek vastagsága 6 mm. és 3 mm. közötti váltakozik. Minden negyveztecentiméter tör 12,500 izzadó-csőveket vagy likaot tartalmaz.

Mosható kárpit. Az újabb kutatások szerint számos betegség, mint a diphteritis, scharlach, himlő, tifusz, átvitel következtében ragadós, és hogy sok esetben járulnak hozzá a kárpitok a betegség anyagának átviteléhez. Kísérletük meg nehanyszor letérőül a rég felragasztott kárpitokat akar törölve, akár kéfével, akár forró látni fogjuk mily nagy mennyiségű festékanyag és szenny száll el a falról. Mindenki tudja mennyi fűrészsárga kerül a régi enyvszín kárpitok tisztogatása a falakon, mert azok ritkán érik el a megkívánt tisztaságot, ezzel szemben gyakran elrontják a színeket, úgy hogy a szobát újra kell kárpitozni. Ezen a bajon lehet ugyan segíteni az által, hogy a kárpitokat fűrészsárga bekenjük, de ez az eljárás igen drága és a legtöbb helyiségnek nem felel meg. Az angolok csak néhány év előtt jutottak arra a gondolatra, hogy olyan kárpitokat állítsanak elő, melyet vízzel lehet tisztogatni. De ezen kárpitokat nálunk mogorva és csekély izlésességűk és drága voltak miatt nem igen szeretik. Most azonban sikerült olyan mosható kárpitokat előállítani, mely az angol gyártmányt nagyban felülmúlja. Ezen gyártmány nem enyvfestékekkel — mint a közönséges kárpitok — hanem olajfestékekkel van nyomva, azonkívül a papiros olajjal van telítve, úgy hogy teljesen vízmentes lesz és ekkor a kárpit mosható. A kárpit kezelése által léire jött sima és kemény felszín nehezen veszi fel a port és szemetet, de ha ez mégis megtörténik, akkor szappannal vagy vízzel lemosva ismét tiszta és úde színt nyer, anélkül, hogy a mosás a papirt vagy színt elrontaná. A kárpitnak bizonyos olajszága van, mint a linóleum kárpitnak, de a felragasztás után elveszti azt. Mindezek folytán igen ajánlatos a ház bármelyik helyiségében, de valószággal nélkülözhetetlen a háló vagy beteg szobában sat., mivel az orvosokközölte kísérletek azon eredményre vezettek, hogy a kárpitok szublimát és karbololdattal is desinfectálhatók, minél fogva lehetetlen, hogy valamely betegséganyagot magukba fogadják. Tischnér Kleinschmidt és Rink Elberfeldben a szőszertint következő szakértői véleményet adták: „A kárpitot ismételtlen megtisztították 40° R. hőmérsékű szappanos vízzel, 1%

szíról megismerik, én az ellenkezőjét akarva hibonyítani, büszke léptekkel közeledtem egy borkocsisoz: Grand Hotel Hungáriába hajtsom. Ezt a nevet a naptári czimlábztalamban olvastam, ott lakik t. i. szeretett honatyáknk, tisztelt képviselőnk.

Nagy urnak nézhetett a borkocsis mert három forintot követelt tőlem e kocsisáért. Később figyelmeztettek hogy vidéki emberek megszokták ezt nyuzni. Gyönyörű virágosok és tükörfalak közt vezetett a hajlongó pinczér a számomra kijelölt szobámba.

Az éjjelt nyugtalanul töltöttem, a folytonos zaj kocsik zörgése miatt csak éjjel után tudtam elaludni. Reggel ötkor már talpon voltam, hogy a szokott reggeli szótám itt is megtehessem.

Kiérve a Dunapartira majd lelért az ezerfele gázok keveréke, szerencsére magammal hordtam a kitűnő szíverősítőt, mely helyrehozta e bűz levegő által elgyöngített égyomromot.

Az első rossz benyomást felvéve, majdnem irigyelni kezdtem a gyönyörű paloták tulajdonosaiktól azt a sok kényelmet, a melyet ily remek lakás nyújthat. Bűnömöt alig volt időm megbánni, midőn egy rengeteg palota harmadik emeletéről leugrott egy még gyönyörűbb szép és fiatal leány, ki bár a gazdag háztulajdonos leánya volt, sehogyszem tudta feltalálni apja házában a kényelmet. Tova siettem az utazék labirintjaiban. Minden léptem nyomom felelem fogott el. Hol a zsebmeteszkőtől tartva, pénztáraztam után kapkodtam, hol meg az utánam robogó fogatok elől menekülni voltam kénytelen. Felelmem óráiban családom jutott eszembe, magamban el is buszultam tőlük, mert hát ki tudja éve kerülök-e haza. Betértem egy üzletbe hogy valami emleket vásároljak nekik.

A czimlában egy hét próbas tiszta magyar név ragyogott. Szinte kezét szerettem volna szorítani az illetőtulajdonossal, midőn fillettel fűrésa hangok lötöttek

sublimát vagy 4—5% karbololdattal, anélkül, hogy a mosás bármilyen csekélyet ért volna a papirosnak, vagy a színek, vagy hogy ezeknek eredeti külszínük valamit változott volna. Egy darab kárpitot vízzel infecziált tápgetalint segítségével penészgombákat tenyésztettek, 8 nap múlva a kárpitokat újra lemosták és lefejtették. A falon ez idő alatt penészgomba nem fejlődött. A kárpit megővja a nedvességétől és az oly helyiség falait is, hol sok víz párolog el.

A segély-pénztárak.

Mint hogy az ipari alkalmazottak segélypénztára a selmezbányai kerületben is alakulóban van, helyén valónak találjuk a törvény erre vonatkozó szakaszait alábbiakban ismertetni.

Betegsegélyző pénztárhoz kell tartozniok nemre, korra és honpolgárságra való tekintet nélkül mindazoknak, kik a magyar korona országai területén: a) valamely az ipartörvény (1884. XVII.) alá eső foglalkozásnál ide számítva az állami egyedárúság és az azzal összekötött vállalatokat ügyszintén a malomüzletet és az italmérésit a meny. nyílen az azokhoz való jog a kir. kisebb haszonvételek sorába tartozik, . . .

b) bányákban és kohókban, vagy a bányatermékeket feldolgozó egyéb művekben, úgyszintén kőfejtő, homok, kavics, és agyagtermelő telepeknél

c) nagyobb építkezéseknél

d) a vasuti üzemeknél és ezek gyáraiban és műhelyeiben; a postánál, táviránál, távbeszélőnél

e) hajózásnál, szállítmányozásnál és kereskedelmi pénzészetnél

oly fizetéssel vagy bérrel vannak alkalmazva, melynek egy munka napra eső összege 4 frtnál nem magasabb és a kikkel szemben a munkaadó a munkába álláskor világonan ki nem kötére, hogy az alkalmazás nyolcz napnál rövidebb időre terjed.

Alkalmazottaknak tekintetnek a tanoncok, gyakornokok és olyan személyek is, kik be nem fejezték kiképzésük miatt bért vagy fizetést éppen nem, vagy a szokásomál csekélyebbet huznak.

Bélelphetnek, de belépésre kötelezve nincsenek, a kik —

a) az előbb említett vállalatokhoz 8 napnál rövidebb időre szerződtek,

b) az előbb felsorolt üzemeknél 12° frtnál magasabb évi, vagy 4 frtnál magasabb napi fizetést vagy bért élveznek

c) azon egyének kik házi iparral foglalkoznak

d) önálló iparosok

e) oly mezőgazdasági vállalatok munkavezetői és munkásai kik az ipartörvény határozományai alá nem tartoznak ugyan, kiknek bélelését azonban a vállalkozó az illetők beleegyezésével ohajlja

f) a biztosítottak családtagjai.

Nem kötelesek azonban belépni a betegsegélyző pénztárba olyanok, kik állami, törvényhatósági, községi és közalapítványi vállalatoknál, vasut-, posta-,

meg. Vais, hais, onais, beglais; istenem miféle nyelv ez? Ekkor eszembe jutott atyám szójárása: h . . . a nemet s mielőtt még a szüntelenül ugrándó segéd szöböz juthatott volna, círadomul. No itt sem végeztem jól dolgomat, gondolom s tova ballagtam.

Felülve a lóvonatra budai oldalra rándultam. Sohasem felejttem el azt a nyílt szívű kocsist ki a citadelláról így nyilatkozott: „az nímek kaszárnya, onan néznek mindennap agyúkkal ránk magyarokra, pedig jobb volna ha mi magyarok onnan azt a városban levő sok huncuzt nimetet kilövéldözök”

A „szép honuz” című vendéglőnél kiszálltam. E vendéglő, mely mulatóhelyül szolgál, Mátyás király idejéből veszi eredetét, s nevet az akkori szép csapalaprosnótól vette. A név után itelve szép leányt véltem itt találni, de az idők nyomai itt is meglátaszanak. Jobb szeretik itt a német diszursust mint a magyart.

Kedvetlenül tértem vissza a pesti oldalra, hogy Wulfnak híres körlovgáló intézetét is megnézzem.

Sok kellemes boridáttest és hátfalóköst élvezve, bejuthattam vegre a híres udvarba. Szerencsés ember vagyok hogy tyukszemekkel nem díszekedhetem. Belépve a fenyésen berendezett és tág terembe, önkentelenül eszembe jutott, hogy mily kényelemmel férnénk itt el, falubelieimmel együtt. A mutatványok megkezdődtek. Wulf 2 paripát, általa betanítva, vezet elő. Mily nagy a lelkesedés! Örösi meg nem szűnő éjjezs. Nagy érdemei vannak ez embernek. Lovait cifra járásra, ügyös mozdulatokra s ítem szerinti futásra tanította s zömfelül évek óta szedi a jó pestiek pénzét. Lehetetlen hogy párhuzamban a tanítással a népoktatás ne jusson eszembe. Milyen a világ. Ha a szülő iskolában gyermekeit látja, művelt lelekkel, esiszolt nyelvérzékkel, kecses járással, dehogz jut eszébe neki a tanító s a mi a legérdekesebb, nem is megy oly örömmel

távira. Tavbeszélő és gyáraknál végleges minőségben állandó fizetéssel vannak alkalmazva ha a szolgáltatási rendtartások szerinti betegség esetében is illetményeik részükre a betegség kezdetétől számítva legalább 20 héten át kijárnak. (Folyt. köv.)

A fürdő, a vendég és a fürdőorvos egymásközli viszonya és annak rendezése.

(Folytatás.)

Éres fürdők, folytonos anyagi károk, a maradárságnak netovábbjától mégis kiváltak egyesek; egyesek elfalták a helyes utat, mások meg megtűntek a nagy dobót, igérték sokat, fűt, fát, esalogatják a vendéget, ha lesz jövedelem építünk jó öre, hangzott mindenfelé; de a közönség fordított a dologon — okosán — mert azt felelte: építs előbb, lássuk, mit adsz s akkor jövőnk pénzünkért élvezni s kapni akarunk valamit.

Az okosabbja életrevalóbb levén, e zavarból kibontakozott, lassacskán felbredt, felépiült s jól szervezkedve virágozó fürdővé emelkedett; de még mindig sokan vannak, melyek fejet vesztve e zavarban még most is hanyatlának.

Az úgynevezett dzsentrifészek idejüket lejárták; egykor jók voltak nyári mulató helyeknek a bűszke benszülötteknek; de most már más időket élünk, becsület munkát adja a mindennapi kenyeret; jogosan keres gyógyulást véres verejtekkel keresett pénzért a munkában fáradt szegény hivatalnok s a nemzet minden napzámosa.

A magyar fürdők emelkedésének nagy akadályul szolgált az, hogy nem volt emberök, ki tudományos alapon állva, ismerte egy fürdőintézet csinát-bíját, meg tudta volna jelölni a helyes utat, a melyen haladjanak, mert pénz és fürdő nem elég, a tudományos alap legyen a sarkköve minden fürdőnek; a melyik nem ezen emelkedik fel, annak jövője nem biztos, olyan mint a börze árfolyama. Hol lehet ott a tudományos alap, ha az volt sok helyen a szokás, de még most is, hogy minden évben más-más embert alkalmaznak fürdőorvosnak, ki a reá bízott gyógyintézetek addig nem ösmerte a gyógyhatályait, nem a módokat, melyeket ép a rábízott fürdőben leginkább lehetne alkalmazni: — ilyen móddal, ilyen eljárással fürdőtulajdonos urak e kinevet ki nem használtatjuk, holt kincs fog maradni az továbbra is önöknek. Ez lelkiismeretlenség, nagy-könnyelműség eljárás a közönséggel szemben, mind a fürdőgyaraktól előismeretk nélkül ilyenekre bízni egy fürdő közegészségügyi részét, pedig ettől tán jogosan ép annyit ismereteket kíván a mai világ, mint egy iskolai orvostól, kiknek kiképzésére már tanfolyam is van. Ezen előjárás hátrahagyja fel, alkalmazzanak állandó fürdőorvosokat, kik szenvedélytel, tettel lélekkel minden idejüket a fürdő tanulmányozására fordítják.

A fürdőorvos legyen és kell hogy mindenütt a fürdőintézetekben a főintéző legyen; ő intézze az egész

gépezetet, figyeljen s tanulja fürdőjének gyógyhatályait, szem előtt tartva azt, hogy vizet nem ösméri teljesen, mert egy gyógyfürrás tanulmányozására egy emberöltő is nagyon kevés, különösen jelenben a magyar vizeknél, melyek eddig alig lettek tanulmányozva.

E téren elődeink, a kevesek. mísem tettek; ugyan mit vertünk által örökül? jóformán semmit; szájról-szájra járva nőték fel a gyógyhatályok; öreganyánktól hallottuk a csodás gyógyulásokot meg azokat a neveztes mankókat, melyeket senki sem tudja, nem látta, ki mikor hagyta ottan, az eleimes felügyelőség gondoskodik az ilyen mese szárnyakeléséről s múzeumba való gyűjtéséről.

Bizony jó lélekkel elmondhatjuk, hogy alig van fürdőnk, melynek gyógyhatályába lelkiismeretes lélek tudományos buvárkodás céljából behatolt volna; egyetlen egy magyar gyógyfürdőnek határozott reális tudományos alapon álló gyógyhatályait nem ismerjük. Olvassuk csak a tavaszi hónapokban feskemődon megjelenő prospektusokban a gyógyhatályokat, mennyi zavar, mennyi szédélges, értéknélküliség s nemcsak a tudomány, de a józan ész hiánya is jellemzik; a világ minden néven nevezendő nyavalyáját sikeresen bűmlatos gyorsan gyógyítja, egyik a másikat fűtélizálja, sokat iger, de te szegény szenvedő, hiszekeny ember vigyázz, mert pénzéért keveset kapsz.

Némely fürdőnek nagy szerencsétlensége az, hogy magános-birtokosok tulajdonát képezven, anyagi helyzetüknél fogva, ha tehetnének is valamit, tökéletlen házi kezeléssel, hozzá nem értőkre bíva, minden üzleti szellem nélkül, mert az üzletet méltóságunk alóinak tartják, nem képesek a kezdetlegesség színvonalára sem emelkedni, az ilyenek kezében isten ellen való véteknél tartom a fürdőt. De ártanak másodszorban a helyes fürdőügy irányának azok is, kiket a szédélgő üzleti szellem vezet, kik nagy garral ütök a dobot, tulságos sokat és csodálatosokat ígérnek, kapzsiságukban egyedülly igyekeztek az, hogy a közönséget mentől jobban megkopszassák.

(Folyt. köv.)

Különfelek.

A hontmegyei Vöröskereszt-választmány Ipolyságon élénk részvétel mellett megalakult. Diszle-műkék Stainlein Saalenstein Leonina grófnét választották; elnökök Chorinsky Igo gróf és Oberndorf Hugóne grófne alelnökök Lestyansky Sándor, es Horvát Miklos, jegyző Forster Frigyes, pénztárnok Borbély Pál, orvos Kovács Sebestyen Endre Dr. Elhatározták, hogy főkegyeletk alakítása iránt a megyében nagyobb mozgalmat indítanak; az eddigi gyűjtés 620 Ft 12 kr. eredményezett. Lestyansky Sándor alispán melegehangu felhívást intézett egyházak és testületekhez, hogy ajánlatokat tegyenek sebesültek és lábadozó betegeknek labóri eseten való gondozására nevez.

Övönő választás. Törvényhatósági bizottságunk utóbbi közgyűlése Mladonitzky Erzsébet olteveles övönőt választotta meg belányai övönőül. Az

földön fekszik a francia miközben háromszor is földhöz nyomja vállait az olasz, a bíráló bizottság talpra ugrik s miután meggyőződtek, hogy az olasz a győztes, átadták neki az 500 frot. Leírhatlan a nép tombolása. Keresztül uparodóva a páholyoktól siet a nép felé, mindenki iparkodik kezét szorítani vele. Eljön az olasz, eljön szívetségestünk visszhangzott minden oldalról. A zsufolóság tét teremben mindenki az olasz nézi győztesnek, én meg azt láttam hogy sem az olasz sem a francia de Wulf németünk volt a győztes. Jnter duos litigantes, tertius gaudet.

Tagadhatlan, sok gyűsséget láttam. Bnkfenczek mintha a levegőből potyogtak volna, az ugrások legkülönbözőbb nemek, özánygereknek a legeredetibb alakban. De jobban tetsetett mindezeknél a esikős potyban. Magyar esikős ruhába öltözött gyerek, két lábával két ponilovon állva maga előtt hajt villám gyorsasággal 6 gyönyörű fekete ponilovat párosával.

Egy nemet gavalier gyerek henezgni akarva, hogy irantunk való jóindulatát minél elesebben kifejezzék, azt mondja: magyar ember nem képes ezekre. Nem állhattam meg félje fordultam és azt mondtam: Ki nezné a nemet komédiást, ha magyar ember is az volna. Szép vagy hazánk szíve, remek alkotásod, szeretlek is híven, de menekülök tőled. Idegennek érzem magam kebleden, mert németül nem tudok. Sirva vigad a magyar, pogésáimat elkölve az éjet bor és özány mellett avtírásztottam.

A reggeli vonat nagyot fityűlve hagyta el a fővárost. Szerettem volna a kocsiának borraivalót adni, hogy jól hajtsom. Itthon ülök már, elmékedve Budapestent fölött napjaimban, jól érzem magam kis faluban, de feltehetem magamban hogy míg németül nem tanulom, Budapestre nem megyek.

Gáspár Ármin.

új ovónő kitűnök a bizonyítványai, s az ovónőképző intézet előjáróságának ajánló levele kiválóan meleg hangon van írva.

A lövöldéről. Folyó hó 14-én tartott az úgynevezett Scharf fele emléklövészet, mely néhai Scharf Frigyes lövőtag által tett alapítvány kamataiból rendeztetik évente. 566 lövésre 400 köreység lövettet. Az első és második díjat Krausz Géza és Seidel Ágost felveze nyerték két teljesen egyenlő négyes körre. A harmadik díjat Bence Gergely nyerte. Négyest lötket még: Bence Gergely 1-et, Krausz Géza 3-at, Seidel Ágost 6-ot. A folyó hó 7 én 8-án tartott főlövészet egyúttal díjtekézzel volt egybekötve, a mely alkalommal 7 báb állítottak fel és 3 dobásra történt a verseny a melynél győztesek lettek a következők: I. Seidel Gyula a ki 3 dobásra 21 bábút ütött, II. Turánsky Béla 16-ot, III. Piecin Alajos 16-ot, IV. Javorek András 15-öt, V. Klein Frigyes 14-et, VI. Bánik Lajos 14-et, VII. Horváth József 13-at, VIII. Filipp Antal 13-at, IX. Neurath Antal 13-at, X. Suhaj Péter 13-at.

A rendőri tisztviselők egyenruháját e hó 18-án Ó Felsőge a király szűletes napja volt először alkalma látnia közönségünknek. Rendőrtisztviselőink megjelenése az új egyenruhában, általános érdeklődést keltett, s remélhető, hogy ez öltözet is nem csakély mérvben fog a rendőrség tekintélyének emeléséhez járulni.

A szent istvánnap népies irodalmi előadásnak következő a műsora: 1. Bevezető, Vörös Ferenczöl, 2. ének, előadja a Nők énekkara, 3. Szent Istvánról, előadja Yörös Ferencz, 4. Dalok Nők énekkara; 5. Szavaltat: Weisz B. 6. Dalok: Nők énekkara; 7. Szavaltat: Lichy Samu; 8. Szavaltat: Burdász Károly; 9. Ének: Nők énekkara. Tánccz. Hisszák, hogy azok, a kik a „polgári dalkör“ mulatságára nem mehetnek, nem kések ezen nálunk úttörő estély meglátogatni.

A polgári dalkör szent istvánnap mulatsága a Rován előre láthatólag népes és sikertől lesz. A hangulat jól van előkészítve hozzá, s úgy látszik, az idő is kedvező lesz.

Lopás. F. hó 16-án vagy 17-én d. e. Balik János steffultó majoros ladájából eddig még ösmertelen tettes 499 frotot lopott ki. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást s 3 a lopás vétkeiben gyantás egyéniséget tartóztatott le, ezek között egy rovit előéletű s korábban már Steffultórol el is tolonczolt embert, ki szolgálati viszonyát nem tudta törvényesen s kellőge igazolni.

Rabló a kőnyéken. Egy Lehoczy János nevű 21 év körüli több rendbeli lopás és gyilkossággal vádolt sulhanc tartózkodik jelenleg Szklenő erdeiben s a közeli majorkor kelt. Rendőrségünk már több nap óta erőlesen nyomozza.

Vihányi kaland. Egy esinos fürdővendég — persze hogy kisasszony kapott 100 frot mulató díjt a napokban. Kedélyes sőtá közben a póstaról kapott 2 drb. ötvenest legyezőnek használva — gondatlanul azaz hogy inkább nagyon is sok kedves gondnal vonult vissza setája után szobájába — de nem egyedül, mert rőtön utáná egy elegáns férfi alak észszott be meztelentül. A dolog pikáns része abban van, hogy magukra zárva az ajtó — (ezt a ferfi tette) — szerelmi valómalomásaival az — 50-nesek iránt kezdte ostromolni az asszonykát sőt meg is merde ragadni karját és derekát. Ezt azután sikoltozás követte — ezt már a nő tette — . . . a fürdő közönség kezdett összegyűlni s az elegáns ferfi alak kénytelen volt a harsztergöl diadal nélkül távozni s kényzertésből szerelme tárgyát — a 2 darab ötvenest is ott felejteti. A tanár ur — mert annak adta ki magát a fürdő vendégek előtt — elrohant s valószintleg a steffultó uton próbált újabb szerencsét. Eddig a pikáns történet — folytatása a rendőrségnél lesz.

Utónalás. Egy mézsáros polgátrunkat f. hó 16-án éjjel a steffultó uton két gavallérosan öltözött jó madár megtámadta s erőszakkal elvőve apró pénzét már oldalzeibeit hol természetesen szokás szerínt a bankós tárcza volt kezdtek fosztogatni, midőn a közelben a „vezetjeljes lépések zajja“ halatszött, mire a két jó madár lemondó elszánt bátorsággal futásban keresett s talált is menedéket. A rendőrségnek eddig még nem jelentekzet — de a behívó jegyek már ki vannak osztva s valószintleg a két jó madár márközlebről 50% os korházi banquetten fog tőstozni.

Egy kis esetepató. Egy nyocean valának a hósok inni halálg készen s jó pompás ligősörök a Reif ütletében s pálinkás jó napot egyháznak kívánva a murázis ugy . . . no . . . de fél tájba; ekkoron azonban holmi „seprő“ dologon nyomban mind a nyolecan ölekezve folyton pudfoltl ajtóig, ajtótl meg vissza, botokkal érvelve, kövel igazítva — quadrilloznak szepen. A rendőrek éppen kíváncsiak lévén a nép „zenesőra“ a törvény nevében „tánczrendező módr“ bíletjüket kérték. Mig ezt keresgéltek a „banda“ elkezdte ruházni — botokkal arra meg emezre. A drága „kő“ reptül, de „gytrír“ is kertül s most már mind a nyolecan édes nyugalomban azon tudakodnak hívós állapotnak ki volt okozója? Egyik a másíkra az meg arra tojja, „én nem, de te!“ „nem én mert te!“ és es mi lett a vége? Egy-két kilenez napra jó városi kosztra lettek „maraszva“ kinek a hogy dukált — ugy törvényes módr.

A városi rendőrkapitányság tekintettel a napokban uralkodó rekkenő melegre elrendelte s külön hirdetőmennyekkel jutotta városunk közönsége tudomására, hogy addig míg, a nagy melegek tartanak, minden házizaga köteles naponként legalább kétszer, reggel és délután saját háza előtt a járórt meg az előtte levő tereget öntözteni. Ez uton is felhajtjuk hími polgátrásaink figyelmet az idővis és elcsészert intézkedésre, mert hiszen az külön-külön mindenkinek érdekében áll, hogy a nap égető melege enyhíthessék s a levegő tiszta, egészséges legyen.

gyermekének vizsgájára mint a cirkusba, hol még fizetés is kell. Tanítók, tanítók, jobb lett volna nekik löidomitonak vagy lovaszának beallani. Bőséges fizetés mellett, még taps és eljenzés is jutott volna nektek.

Következett ezután egyneányi bohöz bolonderiája, egy leány, vagy tíz öhnyi magasságban függő trapenzen hajmeresztő szabad gyakorlatai, egy ovon tánczólo leány mutatványai, mind mind jókivételben.

Most következett egy kis szünet, szomszédok karon fogva egy pohár sörre hívott.

Szívesen tartottam vele. Leérve a sörházba, meszszéről hallottam a lelkes vendégölös finom discursusát. Zohlu, zohlu, elf kreiezer fríher mir, don trinken. Színzte felháborodott bennem a ver. Mégis csak borzasztó, hogy a ki Pestre akar menni előbb németül kell tanulnia. Eszembe jött ama német ember története, ki gazda létere az alföldön telepedett le. Öt év multával meglátogatja egyik rokona, ki hógylete felől kérdőzösködik. Jól, jól mondja németünk (persze németül, magyarul nem tudott) csak ezek az emberek ne volnának oly buták, öt évig lakom már itt s még sem tanultak meg németül.

De térjünk vissza a cirkusba.

Előáll a két marjos embertünk. Karjaik valamivel vastagabbak voltak czombjaimmal. A francziának szeméből a közöny az olaszból méltósággal tükrözödik. Az olasz jóval nagyobb a francziánál.

Felolvassák a feltételek t, megalakítják a bíráló bizottságot, a vivők kezét fognak s kezdődik a harez. Két kis kakas módjára, összedugják fejüket, kezükkel az ellenfél fejé majd nyaká után kapkodva. Először az olasz látszik a vesztésnek, a nép felugral helyéről, egyszerre ezer hang is kiabálja:

Vallai még nem érintették a földet. Most egy ügyes mozdulattal felülkerekedik az olasz maga alá toperve a francziát s alig húsz percznyi birkozás után

— **Kályhák.** A kályhák beszerzésénél — úgy lát-
szik — mindinkább előnyt ad közönségünk a hazai
gyártmányoknak, a mit helyesen is tesz: mert ugyan
időben a tescheni gyártmányokban melyeket kelletlen
tul karoltak fel egyekek és hatóságok, sokan esadottak.
A Csiba István polgártársunk vaskereskedésén kapható
hazai gyártmányú kályhák csakhamar ki fogják szori-
tan városunkban a külföldieket, mert olcsón kaphatók
és jól gyártottak. Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

Csarnok.

Politikai morál a század végén.

Erköles dolgában ugyanecek csehlől állunk egész
Európában, még a társadalmi téren is; de az a morál
nélküli valóság, amit ezen a téren tapasztalunk, valóság-
os szentelt víz ahhoz a morál nélküli valósághoz képest
ami most, a század végén, a politikai téren Európa szerte
nyilatkozik.

Politikai erkölestelenségre volt ugyan már példa a
század elején, középen s azon innen is fölös számmal.
Hogy többet ne említsünk s lehetőleg csak itthon ma-
radjunk, ilyen morál nélküli való politikai stíli volt a
magyar nemzetnek a márézius tizenötödiki vívmányok-
ból történt kijátszása, azután az orosz misszió s többi.
De arra meg sem a század elején, sem a század köz-
pén nem volt eset, hogy a politikai erkölestelenség oly
leplezetlen nyíltsággal s oly mértékelen nagy töme-
gekben tölje orgiát, mint a hogyan most, a század leg-
végén teszi.

Ezt az orgiát a Milán-Natalia-affer nyitotta meg.
A koronás házaspár ország-világ színe előtt nyilvánosan
hajba kapott, hogy a maga erkölesének a nimbuszát
megvédelmezze és a másikat letépje. Hónapokon keresz-
tül folyt az ádáz tusa s mikor a feleket elválasztották
egymástól, csakhamar kitért, hogy egyik sem jobb a
deákne vásznánál. Nataliáról világossá lón, hogy hazá-
ját és alattvalóit csak a muszka kedvéért szerette,
Milánról pedig az, hogy ő abszolúte nem törődött sem
az osztályával, sem a trónjával, sem ugynevezett „isten-
től származó” fenségével, hanem csak a járandóságaival
meg a feleségét helyettesítő Subra-féle szubrettekkel.
De ez még mind nem politikai morál, hacsak azt nem
vesszük annak, ami belőle tisztán az országra tartozik.
A Milán és Natalia politikai morálja ott kezdődik, ahol
a kis Sándor szerb király szenvedése. Az apja karha-
talommal elhűzoltatta tőle az édesanyját, az anyja
meg cselzsövényével számfuzette köréből az édesapját,
a korona súlyos terheit pedig azokkal a következmé-
nyekkel együtt, amiknek mind ök ketten voltak az
okozói, ott hagyták a gyermek fején. Anyi morális
erő sem az apában, sem az anyában, sem az ország
kormányában nem volt, hogy a szerb koronáról s ahhoz
fűződő jogairól, e jogoknak az Obrenovics dinasztia
számára való megőrzéséről lemondjon s ezen az uton a
gyermeket megváltsa az árvaságtól.

Más természetű politikai morálatlansággal találko-
zunk nyugaton. Bismark berezeg nagygyá teszi hazáját,
biztosítja a Hohenzollern-ház jövőjét s akkor enuek a
háznak egy trónra jutott sarja felrugalja utjából a ko-
losszális államférfit, hogy kedvére gazdálkodhassék ana-
k az alkotásában. A vaskanczellár rezignál, egy ideig
hallgat, végre megsérti. Akkor elhagyja nyugalm,
eszélyessége, morális érzeke s uralkodójára, akinek a
bánhatatlanságát oly hársányan prédikálta egykor,
kerülő szavakkal kigyót-békát kiált. Németország poli-
tikai moráljának csak méltó folytatása lenne, ha a bi-
rodalom megteremtőjét egy szép napon pörbe fognák az
isten igazában elűtnék ősz fején a port.

Ismét másképen fogják fel a politikai morált
Marokkóban. Az ottani szultán bizonyos dolgokra nézve
megalkuszik Anglia kiküldött követével s a szerződés-
ből az Angliára nézve kedvező megállapodásokat ki-
hagyja. Van esze, hogy a kibagyásokért magyararát-
képen néhány zsák aranyat, drágami víti löszerszámot s
annyi paripát küldjön a követnek, amennyi csak elfér
az udvarán. S mikor Anglia követe — nyilván más
fogalmakkal bírva a politikai morálról — a szerződést
összetépi és a szultán követének az arcába vágja:
Marokkó nagy ura ugy értelmezi ezt a dolgot, hogy
bizonyosan nem volt elég nagy értékű az az összeg,
amit az angol követ becsületének a megvásárlására
küldött.

Es ez a felfogás nem is nagyon feltűnő keleten,
ahol a szultánok emberemlékezet óta ravaszok és egy-
ügyűek. Feltűnőbb annál a szomszédos Románia poli-
tikai morálja. A nép, meg a kormányzása előtt békes
viszony fejlődik egy nem is szép, de emelkedett lelki
fiatal román hölgy, meg az ország jóvendőbeli trónörö-
köse közt. A viszonyt maga a királyné táplálja és egy-
ideig a kormány is jó szemmel nézi. A buta nép végre
megirigyl a saját verének a koronás verrel való egye-
sülthetőségét és a leány szerencsétlenül lesz. S ugyanez
a nép az ujjongva fogadott új trónörökösne jelölt számára
nem tud összeadni egy nyakláncra valót a maga jó-
szántából, a kormányuk pedig van orczája-bőre az

ajándéokra szűkséges összeget poroszokkal házról-házra
fölhajtani.

A Romanov-dinasztia jól ismert viselt dolgait nem
is kell fölemlitenünk, annyira tisztában van már az
egész világ az orosz birodalomban divatos politikai mo-
rállal. Egy abszolúte monarchia, a mely csak eddig tűri
meg kebeleben az alattvalókat, amíg egy kis vagyont
szereznek s akkor kidobja őket a keresményeikből;
barmoknak tekintti az államot alkotó legrobotg polgáro-
kat, tömi velük a czár ölbányáit s pusztítja hátukon
a kanesukat; kéz alatt más államokban összekülvése-
ket forrai az uralkodók ellen s ugyanazokat az eszkö-
zöket használja, a melyek miatt a nihilisták ellen Európa
előtt vádat emelt: ez a politikai morál valóban illik a
Romanov-dinasztia hagyományához, és illik megvétni
s kitanult századunk végéhez is.

Van azonban egy másik politikai morál, amely
századunk végéhez még emel is melibb: az, amelyik az
európai nagyhatalmak keretéből a czári morálnak ilyen-
tén gazdálkodását összedugott kézzel nézi. fy.

Nyilt-ter.*)

**Csikos és kockás selyemszöveteket, Loui-
sina, Fouard-Surah-Tafletas, nem különben Mer-
villeus selymeket** is méterenként 45 krtól 3 frt
85 krig egyes öltönyökre, vagy egész végében is
postabér- és vámmentesen szállít **Henneberg G.** (cs.
kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Min-
táik postafordulóval küldtetnek. Svájczba czímzett leve-
lekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 10

A selmezbányai kir. kath. nagygimnásium-
ban az épületen teljesítendő javítási és átala-
kítási munkálatok miatt az 1892/3-iki tanévre a
beiratások

f. é. szeptember 12., 13. és 14. lesznek, a
tanév megnyitása pedig u. a. hó 15-én.

Selmezbányán, 1892. aug. 11.

Panek Ödön

gymn. igazgató

2-3

*) E rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért sem alakjáért
nem felelős a Szerk.

1655. szám.

1892.

Árverési hirdmény.

A selmezi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi ha-
tóság részéről közhírré tétetik, miszerint ezen bíróság
területén lévő Liker Franciscának a selmezi 99. számú
tíjében A. 1. sor. 600 helyr. szám alatt foglalt 841.
számú ház és kertre 695 frt adóserintű megállapí-
tott kiküldési árban, selmezi árvaszeknek 200 frt
tőke és járulékaiknak kielégítése végett a selmezi kir.
járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál végrehajlási
árverés az **1892. évi szeptember-hó 15-én** reggeli
9 órára tűzött ki azzal, hogy fentebbi fekövés 695 frt-
on becsárón alul is a 15 nap alatt utóajánlatnak fentartása
mellett eladati fog.

Kiküldési ár 695 frt. adó szerint megállapított
becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak 695 frt becsár-
nak 10 % át készpénz vagy ovadékképes értékpapirok-
ban bánatpénzzel letenni.

Vevő köteles az ígért vételár az esedékes 6 %
kamatosól az árverés napjától számítva 90 nap alatt
a selmezi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál
kervény mellett lefizetni.

Vevő az árverést esekemény jögerőre emelke-
dése után hasznélvezetbe lép, a tulajdonjog javára azon-
ban, a vételár teljes lefizetése után, hivatalból bekebe-
lezetni fog.

Vevő köteles a megvett épületeket tűzkár ellen
biztosítani.

Ha vevő az ígért vételár a meghatározott idő-
ben le nem fizetne, bár mely érdekelt fél kérelme
folytán késedelmező vevő költésére és veszélyére új ár-
verés elrendelteni fog.

Selmezen, 1892-iki július-hó 23-án

Heyder,

kir. jbró.

1139.

Árverési hirdményi kivonat.

1892. tkvi.

A korponai kir. jbróóság mint tkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Dr. Tilless Bela mint a beszerzebá-
nyai káptalan által kezelt kegyes alapítványok s egy-
házmegye penztárai jogi képviselője végrehajlatonak
Hillicza Mihály alsó legendi lakos végrehajlást szenvedő
elleni 200 frt tőkefelvetelés és jkai behajtása iránti
vajtási ügyében a korponai kir. jbróóság területén lévő
Alsó-Legend (Mladony) határában fekvő az alsó-legendi
25-ik sztkyben A. I. 1. 1/8 1-129 hrsz. a. foglalt bir-
tokból Hillicza Mihályt illető 1/4-ed urbíri bel és kül-
telkére 850 frtban a 1. sor. 726 hrsz. szöllőből 2/3-ed
rész hányárára 90 frtban, 2. sor. 798 hrsz. szöllőből
2/3-ed hányárára 50 frtban, 3. sor. 801 hrsz. a. szöl-
lőből 1/3-ed hányárára 136 frtban, és a 4. sor. 709
hrsz. szöllőből 2/3-ed hányárára az árverést 128 frtban
ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, es hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi augusz-
tus-hó 30-iki** napján délelőtt 9 órakor **Alsó-Legend**

községben a községi bíró lakában megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított kiküldési áron
alól is eladati fog. Árverezni szándékozók tar-
toznak az ingatlanok becsárának 10 % át készpénz-
ben, vagy az 1881. LX. cz. 42. §-ban jelzett ár-
lyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 5. §-ában kijel-
ölt övadékképes értékpapiroban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881. LX. cz. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiál-
lított szabályszerű elismerévenyt átszolgáltatni.

Korponán, 1892. évi július-hó 11-ik napján.

Kir. jbróóság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Pázár,

kir. aljárásbíró.

LE GRIFFON
a legjobb szivarkapapír
a legjobb szivarka hüvelyek.

Főraktár a nagytőzsdeben. 8-13

Régi óra.

J-ső ker. 8-ik sz. ház, 1-ső
emeletben Lechner József úrnál,
a Rakóczy idejéből származó
állvány-óra
eladó.

COGNAC-QUINT-KIVONAT.

Védjegy
a cognac-quint-kivonat-számára

Kifűnő, egészséges és tar-
talmas cognac pillanat alatti
készítésére, mely a valódi
francia cognacotl semmiben
sem különbözik, ajánlom e
jónak bizonyított különle-
gességet.

Ára 1 kilónak (elg 100
liter cognac készítésére) 16
frt. e. Készítési utasítás
ingyen mellékeltek.

Legjobb sikerért és megelégedés gyárt-
mányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

érhető el feltűnőmulhatan **pálinkacserősítő-kivona-
tom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet
ad és csakis nálam kapható. Ára különként 3 frt
50 krt. (600 1000 literre) használati utasítással
együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom meg vala-
mennyi **essencafémat, rum, szilvapálinka,
törköly, fűkeserű,** valamint a létező **likörök,
szeszcs italok, cezet és borezet** készítésére
feltűnőmulhatan minőségben. Készítési utasítások
ingyen mellékeltek. 6-30

— Árjegyzék ingyen. —

Egészséges gyártmányokért kezeséget vállalom.

Pollak Károly Fülöp

essenzia különlegességek gyára Prágá-ban.

— Tisztes képviselők kerestetnek. —

Hirdetmény.

A közlekedő évad alkalmából van
szerencsém a n. é. közönségnek szives
tudomására adni, hogy vaskályhákon
kivűl **kifűnő jó minőségű ha-
zai gyártmányú- ó német
alakú**

színes cserépkályhákat

is tartok raktáron, melyeknek teljes
felállítástát — úgy helyben mint vidé-
ken is, elvállalom.

Kérem a t. é. közönséget, hogy
engem megbízásnival szerencsétlenni szí-
veskedjék, a jutányos és pontos kivi-
telről előre is biztosítást nyujtok.

Csiba István,

vaskereskedő

Selmezbányán.

5-10